

Reményik Sándor: Templom és iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígését magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülőjé szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászkodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba

A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

1925

Reményik Sándor verse Sinkovits Imre előadásában innen elérhető:
<https://www.youtube.com/watch?v=K4FNpUfbKuc>

Arany János: A tölgyek alatt

A tölgyek alatt
Szeretek pihenni,
Hova el nem hat
Város zaja semmi.
Zöld lomb közein
„Áttörve” az égbolt
S a rét mezein
Vegyül árny- és fényfolt.

A tölgyek alatt
Oly otthonos itten!
Évem leapadt:
Ime, gyermek lettem,
Mint mikor a tölgy
Sudarát megmásztam,
Hol seregély költ -
S vígan madarásztam.

A tölgyek alatt
Több egykoru társsal
Madárfiakat
Kifeszítéink nyárssal;
Jó tűz lobog ott,
Zizeg a kis bogrács -
S ha bealkonyodott,
Haza már egy ugrás.

A tölgyek alatt
Örömet valék én,
Bár a madarat
Hagytam utóbb békén;
Gyermeki önző
Korom' ifju ábránd
Veszi ösztönző
Szárnyára, s tovább ránt...

De tölgyek alatt,
Valamerre jártam,
Szülőhonomat
- Csakis ott - találtam;
S hol tengve, tunyán
Hajt, s nem virul a tölgy:
Volt bár Kanaán,
Nem lett honom a föld. -

A tölgyek alatt
Még most is el-ülök;
Bűv-kép csalogat,
Ábrándba merülök;
Hajó-kerekek
Zubogását hallom...
„Hajrá, gyerekek:
A vízi malom!”

A tölgyek alatt
Im, meglep az alkony,
Hűsebb fuvalat
Zörög át a parkon;
Felhők szeme rebben:
Haza sietek,
Jobb ott, melegebben,
Ki vén, ki beteg...

A tölgyek alatt
Vágynám lenyugodni,
Ha csontjaimat
Meg kelletik adni;
De, akárhol vár
A pihenő hely rám:
Egyszerűen, bár
Tölgy lenne a fejfám!

1877. augusztus 5.

Gyóni Géza: Csak egy éjszakára...

Csak egy éjszakára küldjétek el őket;
A pártoskodókat, a vitézkedőket.

Csak egy éjszakára:

Akik fent hirdetik, hogy - mi nem felejtünk,
Mikor a halálgép muzsikál felettünk;
Mikor láthatatlan magja kél a ködnek,
S gyilkos ólom-fecskék szanaszét röpködnek,
Csak egy éjszakára küldjétek el őket;
Gerendatöréskor szálla-keresőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor siketítőn bőgni kezd a gránát
S úgy nyög a véres föld, mintha gyomrát vágnák,
Robbanó golyónak mikor fénye támad
S véres vize kicsap a vén Visztulának.
Csak egy éjszakára küldjétek el őket.
Az uzsoragarast fogukhoz verőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor gránát-vulkán izzó közepén
Úgy forog a férfi, mint a falevél;
S mire földre omlik, ó iszonyú omlás, –
Szép piros vitézből csak fekete csontváz.
Csak egy éjszakára küldjétek el őket:
A hitetleneket s az üzérkedőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor a pokolnak égő torka tárul,
S vér csurog a földön, vér csurog a fáról
Mikor a rongy sátor nyöszörög a szélben
S haló honvéd sóhajt: fiam... feleségem...
Csak egy éjszakára küldjétek el őket:
Hosszú csahos nyelvvel hazaszeretőket.

Csak egy éjszakára:

Vakító csillagnak mikor támad fénye,
Lássák meg arcuk a San-folyó tükrébe,
Amikor magyar vért gőzölve hömpölyget,

Hogy sírva sikoltsák: Istenem, ne többet.

Küldjétek el őket csak egy éjszakára,

Hogy emlékezzenek az anyjuk kínjára.

Csak egy éjszakára:

Hogy bújnának össze megrémülve, fázva;

Hogy fetrengne mind-mind, hogy meakulpázna;

Hogy tépné az ingét, hogy verné a mellét,

Hogy kiáltná böggve: Krisztusom, mi kell még!

Krisztusom, mi kell még! Véreim, mit adjak

Árjáért a vérnek, csak én megmaradjak!

Hogy esküdne mind-mind,

S hitetlen göggjében, akit sosem ismert,

Hogy hívná a Krisztust, hogy hívná az Istent:

Magyar vérem ellen soha-soha többet!

- Csak egy éjszakára küldjétek el őket!

Wass Albert: Hontalanság hitvallása

Hontalan vagyok,

mert vallom, hogy a gondolat szabad,

mert hazám ott van a Kárpátok alatt

és népem a magyar.

Hontalan vagyok

mert hirdetem, hogy testvér minden ember

s hogy egymásra kell, leljen végre egyszer

mindenki, aki jót akar.

Hontalan vagyok

mert hiszek a jóban, igazban, szépben.

Minden vallásban és minden népben

és Istenben, kié a diadal.

Hontalan vagyok

de vallom rendületlenül, hogy Ő az út s az élet

és maradok ez úton, míg csak élek

töretlen hittel ember és magyar.

Petőfi Sándor: Mi lelt?

Nem tudom, mi lelt ma engem?

Jókedvemben nincs határ;

Danolhatnék, füttyölhetnék,

Egyikhez sem értek bár.

Összeverem a bokámat,

Noha nem szól muzsika;

A szobám világos, ámbár

Nap nem süt belé soha.

Még a füst is rózsaszínű,

Melyet rossz cserép pipám

Legroszabb kapadohányból

Küld keresztül a szobán.

A szívem ver, mintha benne

Háborogna szerelem;

Pedig egy leány sem váltott

Csak egy jó szót is velem.

S annál megfoghatlanabb ez,

Mert zsebemnek zord egén

Pénzfogyatkozásnak éje

Úl sötéten, feketén.

Szóval: a világ előttem

Egy szép tulipánbokr...

Kár, hogy addig lesz csak az, míg

Kimegy fejemből a bor!